

Hvordan etableres en investeringsfond for Grønland?

IDA Global Development 12 sept. 2016

Mødets program

- 17.00: Velkomst til mødet og introduktion til emnet. Hans Peter Dejgaard
- 17:20: Kåre Hendriksen om situationen for erhvervsliv og tekniske uddannelser i Grønland
- 17:40: Oplæg om økonomien i private investeringer i Grønland/Niels Christian Fredslund
- 18.00: Carsten Dahl om Siemens deltagelse i konsortium for offentlig-privat partnerskab (OPP)
- 18.20: Sandwich, drikkevarer og networking.
- 18.50: (*Vittus Qujaukitsoq 'fly når ikke frem*). Departementschef Jørn Skov Nielsen fremlægger Grønlands perspektiv på investeringsfonde og erhvervsfremme samt svar på Taksøe anbefaling.
- 19.20: Spørgsmål og kommentarer fra salen til Jørn Skov Nielsen (via videolink til Nuuk)
Diskussion, spørgsmål og debat.
- Kl. 20.00 Afslutning.

Kort om Grønland

- Grønland er verdens største ø, der med en befolkning på ca. 56.000 er dét land i verden med den laveste befolkningstæthed.
- Hjemmestyret 1979 til 2009.
- Grønlands Selvstyre blev indført den 21. juni 2009.
- Selvstyret har mulighed for gradvist at hjemtage flere af de 32 områder, bl.a. overtaget råstofområdet. Den primære undtagelse er udenrigsområdet og forsvaret.
- Der følger *ikke* økonomiske midler med ved disse overtagelser.
- Danmark yder Grønland et årligt bloktilskud på 3,7 milliarder kr. (2015). Hvis Grønland begynder at få indtægter af sine naturressourcer, vil tilskuddet gradvist blive formindsket.

Skatte- og Velfærdskommissionen (2011)

- Bloktilskuddet har afgørende betydning for økonomien. Den offentlige sektor er meget større, end hvad der kan finansieres ud af produktionen. På Grønland stammer 40 % af BNP fra bloktilskud udefra (Danmark giver årligt ca. 3,7 mia. kr.).
- Det bemærkes, at i forbindelse med indførelsen af selvstyret i 2009 blev bloktilskuddet fastfrosset (til alene at følge den danske inflation).
- *”Velfærdssamfundets finansiering hænger ikke sammen, og det bliver værre fremadrettet. Udgifterne vil simpelthen løbe fra indtægterne. Dette er i sig selv et problem, men afspejler en række underliggende sociale og økonomiske ubalancer.” (side 17 i rapporten).*
- Den grønlandske økonomi gør det på sigt ikke muligt at fastholde den nuværende levestandard, hvis der ikke kommer tiltag til flere indtægter fra erhverv.
- *”Det er vigtigt inden for to til tre år at få sat gang i nogle økonomiske reformer og truffet nogle politiske beslutninger, sådan at man tydeligt får en bevægelse hen imod en selv bærende økonomi”, siger Torben M. Andersen, vismand for Grønland (Børsen 2016)*

Dansk diplomati og forsvar i en brydningstid

*Vejen frem for Danmarks interesser
og værdier mod 2030*

Udredning om dansk udenrigs-
og sikkerhedspolitik, maj 2016

- **Ambassadør Peter Taksøe-Jensen** afleverede i maj 2016 en rapport til statsministeren om Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik.
- Taksøe skriver, at udviklingen i Arktis frem til 2030 vil byde på nye muligheder og udfordringer for Rigsfælleskabet. Isens afsmeltning vil skabe øget aktivitet inden for blandt andet råstofudvinding, transport og turisme samt et stigende behov for overvågning, søredning og miljøbeskyttelse

Kongeriget bør opprioritere indsatsen i Arktis for at fremme en fredelig og økonomisk og miljø-mæssigt bæredygtig udvikling til gavn for regionen, Riget og det grønlandske og færøske folk. Det kræver en styrket indsats og samarbejde internt i Kongeriget, men også internationalt for at udnytte de påvirkningsmuligheder, Kongeriget har som Arktisk stormagt. Danmark bør afsøge mulighederne for satellitbaserede løsninger i Arktis, etablering af en forskningshub i Nuuk, tage aktivt førerskab i forhold til offentlighedsdiplomati og undersøge mulighederne for nye finansieringsmekanismer, blandt andet fonde og offentligt-private partnerskaber. Internationalt bør et

Rapporten side 35:

*Det foreslås at afdække mulige finansieringsmekanismer, herunder muligheder inden for **Vækstfonden**, for private fonde samt aktivering af **pensionsmidler i en særlig arktisk fond**.*

Statsministeren i folketinget 3 maj 2016

- Statsminister Lars Løkke Rasmussen er helt enig med sin 'gransker' Taksøe-Jensens i, at kongeriget er en arktisk stormagt.
- Statsministeren på spørgsmål fra Aaja Chemnitz Larsen: *"For initiativer må tages på Grønland, og jeg er endnu ikke fra naalakkersuisut blevet mødt med noget ønske om at etablere en fælles danskgrønlandsk erhvervsfond eller andet. Så det må jo bero på, at man i Grønland gør sin stilling klar må det simpelthen bero på, at der officielt fra Grønlands side tages et initiativ,«* svarede Lars Løkke Rasmussen (folketingets spørg
- Aaja Chemnitz Larsen (IA): *Mange tak. Det kan vi jo kun være enige om, så opfordringen til naalakkersuisut, den grønlandske regering, om at tage et større initiativ og være lidt mere proaktivt i forhold til det her bliver hermed sendt videre.*
- Det bliver interessant i dag at høre svaret fra Grønlands udenrigsminister, handels og erhvervsminister Vittus Qujaukitsoq.

PensionDanmarks direktøren til Berlingske 6 maj 2016:

- Torben Möger Pedersen er direktør for PensionDanmarks. Han var medlem af følgegruppen til Peter Taksøe-Jensens, og ser store muligheder i kommende private og offentlige investeringer i en milliardstor grønlandsk-dansk investeringsfond.
- *Möger er meget begejstret over Taksøe-Jensens forslag om at etablere en offentlig-privat dansk-grønlandsk investeringsfond:
»Grønland har et stort investeringsbehov i kølvandet på, at klimaforandringerne giver nye vilkår for skibsfart og turisme. Hvis Danmark skal leve op til sine forpligtelser som arktisk nation, så skal man rykke«*
- Möger ser gerne, at den arktiske fond bliver dannet efter samme principper som Klimainvesteringsfonden og Landbrugsfonden, hvor der er private og offentlige investorer.
- *»I en arktisk fond er det nødvendigt med danske og grønlandske offentlige midler for at afdække de særlige risici, der er forbundet med investeringer i Arktis,«* siger Torben Möger Pedersen.

Klima-investerings fonden (KIF)

- KIF er et offentligt-privat initiativ til finansiering til klimaprojekter i udviklingslande og vækstmarkeder og sælge dansk teknologi.
- KIF etableret i 2014 har en samlet kapital på 1,3 mia. kr., som forventes at medvirke til investeringer for 8 – 9 mia. kr. Forvaltes af IFU.
- De offentlige midler kommer fra staten og IFU, der har bidraget med henholdsvis 275 og 250 mio. kr.
- De private midler kommer fra PensionDanmark: 200 mio. kr. PKA: 200 mio. kr., Pædagogernes Pensionskasse: 125 mio. kr. Det er attraktivt for pensionskasser *ikke* at skulle vurdere enkelt-projekter (de har meget få ansatte).
- Siden starten i 2014 investeret 367 mio. kr. i 11 projekter
- *Vores møde i maj:* Klimainvesteringsfonden (KIF) investeret 90 mio. kr. i aktiekapital til Afrikas største vindmøllepark i Kenya (samlet investering ca. 5 mia. kr.!). Eksport Kredit Fonden (EKR) garantier for omkring en milliard kroner -> Vestas leverer 365 leverer vindmøller, som kan dække over 20% af Kenyas samlede el-forbrug.

IFU's Klimainvesteringsfond inspiration for Grønland investeringsfond

- Har du et klimaprojekt i udviklingsfasen, kan IFU hjælpe dig med at få det realiseret via Klima-investeringsfonden (KIF).
- KIF investerer i projekter, der direkte eller indirekte medvirker til at reducere udledningen af drivhusgasser. IFU kan bidrage med aktiekapital til etablering af selskaber i samarbejde med danske virksomheder, eller deltage som medinvestor i større klimaprojekter, hvor dansk teknologi eller know-how indgår.
- Forudsætningen for IFU's deltagelse er, at projektet er kommercielt bæredygtigt og benytter kendt klimateknologi.
- IFU, tilbyder vi viden, rådgivning og finansiering vedr. at udvikle en bæredygtig forretningsplan.
- IFU deltager med risikovillig kapital. Takket være statslige midler falder kravet til afkast (erfaringer fra Vietnam fond og KIF er fra ca. 17-20% til ca. 12% forventning til afkast).

Vækstfonden - nu også Grønland

- Vækstfonden er statens finansieringsfond, som er en uafhængig fond med en selvstændig lov og bestyrelse.
- Det bliver Vækstfonden og *ikke* IFU, der kommer til at forvalte en evt. Arktisk/Grønland investeringsfond.
- Folketinget vedtog i 2015, at virksomheder i Grønland og på Færøerne nu kan få adgang til finansieringsløsninger fra den statslige finansieringsfond til at realisere deres planer om vækst og udvikling.
- Der er samtidigt afsat en tabsramme til Vækstkautionsordning, der giver anledning til udlån fra lokale finansieringsinstitutter på op mod samlet 65 mio. kr. til virksomheder i Grønland og på Færøerne. Med Vækstkautionsordning kautionsfører Vækstfonden for op til 75 pct. af et lån til en virksomhed, der ikke kan stille tilstrækkeligt med sikkerheder over for banken eller andre finansieringsinstitutter.
- Vækstfonden vil operere via aftaler med lokale samarbejdspartnere som banker, finansieringsinstitutter og private investorer.

Hvad kan Danmark bidrage med i Arktis?

01.05.2016

Kronik bragt i tidskriftet Udenrigs af Vittus Oujaukitsoq, Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender

Danmark har en vigtig rolle at spille i Arktis, både for varetagelsen af grønlandske interesser, men også for varetagelsen af danske interesser. Men for fuldt ud at kunne løfte opgaven og de udfordringer, som bliver større i disse år, er det nødvendigt at Danmark – både i forhold til Grønlands interesser, men også i høj grad i forhold til sine egne og dansk erhvervslivs interesser - opruster på de ressourcer som afsættes til samarbejdet i Arktis og opruster på den nødvendige viden om Grønland og arktiske forhold.

Ser frem til aftenens oplæg og diskussioner!

